

**PRIMERI VPRAŠANJ IN NALOG V OKVIRU IZPELJAVE PRVEGA DELA PRAKTIČNEGA DELA VOZNIŠKEGA IZPITA –
PRIPRAVA NA VOŽNJO IN TEHNIČNA PREVERITEV VOZILA GLEDE NA PROMETNO VARNOST; kategorija B**

Na prvem delu voznškega izpita se praviloma preverita in ocenita najmanj dve izmed nalog, ki jih mora kandidat izpolniti v skladu z določbami priloge 7 Pravilnika o voznškem izpitu. Za najmanj eno od nalog kandidat izvede aktivni prikaz. V spodnji preglednici je kot primer navedenih nekaj takšnih kombinacije po dveh nalog, od katerih je ena tipa »povej/razloži« (pasivni prikaz) in druga tipa »pokaži/stori« (aktivni prikaz).

# Kombinacija nalog			
#	Tema	Povej/razloži Pokaži/stori/	NALOGA
1	Pnevmatike	Povej/razloži	Povejte, kje lahko najdete podatke o priporočljivem tlaku v pnevmatikah za to vozilo in kako se tlak preveri.
	Svetilke in žarometi	Pokaži/stori	Pokažite, kako se spremeni višina snopa zasenčenih žarometov.
2	Prilagoditve vozniku*	Povej/razloži	Razložite, kako se preveri, če je vzglavnik pravilno nastavljen.
	Svetilke in žarometi	Pokaži/stori	Preverite delovanje svetilk in žarometov (vseh ali le nekaterih).
3	Vidljivost iz vozila	Povej/razloži	Povejte, kako bi očistili vetrobransko steklo s pomočjo naprave za pranje stekel.
	Tekočine – motorno olje	Pokaži/stori	Odprite pokrov motorja. Pokažite, kje bi preverili nivo olja v motorju in kako bi ugotovili, če je olja dovolj.

4	Vrata	Povej/razloži	Razložite, kako lahko ugotovite, če katera od vrat niso povsem zaprta.
	Tekočine – pranje stekel	Pokaži/stori	Pokažite, kje je posoda s tekočino za pranje stekel in kako bi preveril, koliko je v posodi tekočine.
5	Prilagoditve vozniku*	Povej/razloži	Razložite, kako poteka pravilno nastavljen varnostni pas.
	Svetilke in žarometi	Pokaži/stori	Pokažite, kako preklopite med dolgimi in zasenčenimi žarometi ter kako veste, kdaj so vklopljeni dolgi žarometi.
6	Dokumenti	Povej/razloži	Povejte, kje lahko najdete nekatere temeljne podatke o vozilu, npr. tip, znamka, vrsta goriva, mase.
	Tekočine – hladilna tekočina	Pokaži/stori	Odprite pokrov motorja in pokažite, kje in kako bi preverili, če je hladilne tekočine dovolj.
7	Prilagoditve vozniku*	Povej/razloži	Razložite, kako se nastavi volan po globini in višini (če vozilo to omogoča).
	Tekočine – zavorna tekočina	Pokaži/stori	Odprite pokrov motorja in pokažite, kje in kako bi preverili, če je zavorne tekočine dovolj.
8	Naprave in oprema vozila - splošno	Povej/razloži	Razložite, kako se nastavi klima v vozilu (prezračevanje, gretje, klimatska naprava).
	Svetilke in žarometi	Pokaži/stori	Pokažite, kako se vklopijo meglenke in povejte, kako ste opozorjeni na to, da so prižgane.
9	Zavore	Povej/razloži	Razložite, kako ste opozorjeni na resno napako ali okvaro zavornega sistema.
	Vidljivost iz vozila	Pokaži/stori	Pokažite, kako bi preprečili rošenje stekel (predvsem vetrobranskega in zadnjega stekla).
10	Vidljivost iz vozila	Povej/razloži	Razložite, kako se pravilno nastavijo vzvratna ogledala.
	Obvezna oprema	Pokaži/stori	Pokažite, kje v vozilu so varnostni trikotnik, prva pomoč in rezervno kolo (če ga vozilo ima, sicer povejte, kaj ga nadomešča).

11	Naprave in oprema vozila - splošno	Povej/razloži	Razložite pomen merilnikov, nameščenih na kontrolni plošči vozila.
	Pnevmatike	Pokaži/stori	Opravite vizualni pregled pnevmatik in povejte, na kaj boste pri tem pozorni.
12	Vidljivost iz vozila	Povej/razloži	Razložite, kako se vklopijo brisalci.
	Naprave in oprema vozila - splošno	Pokaži/stori	Pokažite, kako se zaklene in odklene volan.

* Sedežni položaj, nastavitve globine in višine volana, nastavitve vzglavnika, varnostnega pasu in vzratnih ogledal (individualne nastavitve zaradi prilagoditve vozniku) morajo biti ustrezne pred začetkom izpitne vožnje. Kandidat jih lahko opravi že pred izpitom ali v fazi priprave na vožnjo. Izvedene morajo biti samoiniciativno, zato so vse naloge te teme tipa »povej/razloži« in se jih vključi v izpit predvsem v primerih, če katera od nastavitvev ni ustrezna.

IZPELJAVA POSAMEZNIH NALOG

Pri opisih izpeljave nalog je navedeno, kako naj kandidat kaj pove, razloži, pokaže ali stori, s tem da opisi služijo zgolj za orientacijo, kaj se od kandidata pričakuje. Izpolnitev vsake naloge zahteva določena znanja in spretnosti. Če se kandidat loti naloge drugače, se drugače izraža idr., pa vseeno pokaže, da ima potrebna znanja in spretnosti, je to ravno tako sprejemljivo.

1.1 Povejte, kje lahko najdete podatke o priporočljivem tlaku v pnevmatikah za to vozilo in kako se tlak preveri.

Kandidat pove, kje na izpitnem vozilu so zapisani podatki o priporočljivem tlaku v pnevmatikah (npr. na notranji strani poklopca odprtine za točenje goriva) ter da lahko preveri tlak v pnevmatikah na bencinski črpalki, v vulkanizerski delavnici, servisni delavnici, s priročnim manometrom, z manometrom na ročni tlačilki...

1.2 Pokažite, kako se spremeni višina snopa zasenčenih žarometov.

Kandidat pokaže, kako lahko s premikom ustreznega stikala spremeni višino snopa zasenčenih žarometov ter pove, v kakšnem primeru bi to možnost uporabil in zakaj.

2.1 Razložite, kako se preveri, če je vzglavnik pravilno nastavljen.

Kandidat pokaže oziroma razloži, da mora biti zgornji rob vzglavnika poravnan s temenom glave, razdalja med glavo in naslonjalom pa mora biti čim manjša.

2.2 Preverite delovanje svetilk in žarometov (vseh ali le nekaterih).

Kandidat vklopi in ob sodelovanju člana izpitne komisije preveri delovanje izbranih svetilk in žarometov.

3.1 Povejte, kako bi očistili vetrobransko steklo s pomočjo naprave za pranje stekel.

Kandidat pokaže ročico, ki je namenjena upravljanju z brisalci in razloži, kako se z ustreznim pomikom ročice izvede pranje stekel.

3.2 Odprite pokrov motorja. Pokažite, kje bi preverili nivo olja v motorju in kako bi ugotovili, če je olja dovolj.

Kandidat odpre pokrov motorja. Pokaže, kje se nahaja merilna palica in izvede meritev (izvleče merilno palico, jo do suhega obriše in potisne do konca nazaj v odprtino, nato jo zopet izvleče in preveri seganje sledi olja) ali razloži kako se meritev opravi.

4.1 Razložite, kako lahko ugotovite, če katera od vrat niso povsem zaprta.

Kandidat pove, da lahko to ugotovi s pomočjo kontrolne svetilke (če jo vozilo ima), po tem, da je vklopljena osvetlitev notranjosti vozila, da v notranjost vozila prodira več hrupa kot običajno ...

4.2 Pokažite, kje je posoda s tekočino za pranje stekel in kako bi preveril, koliko je v posodi tekočine.

Kandidat odpre pokrov motorja in pokaže, kje je posoda s tekočino za pranje stekel ter kako se ugotovi, koliko je v posodi tekočine.

5.1 Razložite, kako poteka pravilno nastavljen varnostni pas.

Kandidat razloži, da mora varnostni pas potekati tesno ob telesu, da ne sme biti zavrt, da mora zgornji del potekati preko ramena in ne preblizu vratu, da mora spodnji del potekati pod trebuhom in preko medenice in da mora ob pripenjanju sponka slišno zaskočiti.

5.2 Pokažite, kako preklopite med dolgimi in zasenčenimi žarometi ter kako veste, kdaj so vklopljeni dolgi žarometi.

Kandidat pokaže, kako se preklopi med zasenčenimi in dolgimi žarometi ter pokaže modro kontrolno svetilko, ki opozarjana na vklopljene dolge žaromete.

6.1 Povejte, kje lahko najdete podatke o vozilu, kot so znamka, tip, vrsta goriva in mase vozila.

Kandidat pove, da lahko te podatke najde predvsem v prometnem dovoljenju ali v izjavi o skladnosti (homologaciji).

6.2. Odprite pokrov motorja in pokažite, kje in kako bi preverili, če je hladilne tekočine dovolj.

Kandidat odpre pokrov motorja in pokaže, kje je posoda s hladilno tekočino in kako se preveri, če je hladilne tekočine dovolj.

7.1 Razložite, kako se nastavi volan po globini in višini (če vozilo to omogoča).

Kandidat pokaže, kje se nahaja vzvod, ki ga je treba za nastavitev volana premakniti in razloži, kako nato prilagodi volan.

7.2 Odprite pokrov motorja in pokažite, kje in kako bi preverili, če je zavorne tekočine dovolj.

Kandidat odpre pokrov motorja in pokaže, kje se nahaja posoda z zavorno tekočino in kako se preveri če je zavorne tekočine dovolj.

8.1 Razložite, kako se nastavi klima v vozilu.

Kandidat razloži, kako se v izpitnem vozilu nastavijo (spreminjajo) temperatura, pretok, mesto vstopanja in usmerjanje gibanja zraka ter kako se vklopi notranje kroženje zraka.

8.2 Pokažite, kako se vklopijo meglenke in povejte, kako ste opozorjeni na to, da so prižgane.

Kandidat pokaže, kako se vklopi zadnja in prednje (če jih izpitno vozilo ima) meglenke ter pokaže kontrolno svetilko, ki voznika opozarja na vklopljene meglenke.

9.1 Razložite, kako ste opozorjeni na resno napako ali okvaro zavornega sistema.

Kandidat razloži, da dobi podatek o napaki na zavornem sistemu preko kontrolnih svetilk na armaturni plošči. Razloži, kako je na to opozorjen v izpitnem vozilu (npr. z zvočnim opozorilnim znakom in z opozorilnimi svetilkami od katerih rdeča pomeni resno napako na zavornem sistemu ali nesproščeno ročno zavoro, rumeni pa voznika obveščata o nedelovanju ABS sistema in obrabljenosti zavornih oblog).

9.2 Pokažite, kako bi preprečili rošenje stekel (predvsem vetrobranskega in zadnjega stekla).

Kandidat pokaže, kako bi uporabil naprave za prezračevanje in usmerjanje zraka, da prepreči rošenje posameznih stekel, ter kje se vklopi gretje zadnjega stekla. Pojasni, da delovanje klimatske naprave zmanjšuje možnost in obseg rošenja stekel.

10.1 Razložite, kako se pravilno nastavijo vzvratna ogledala.

Kandidat razloži, da morajo biti vzvratna ogledala nastavljena tako, da zajemajo čim večje vidno polje in da so mrtvi koti čim manjši. Notranje ogledalo se nastavi tako, da se v njem vidi celotno zadnje steklo, os pogleda pa se sklada z vzdolžno osjo vozila. Zunanji ogledali se nastavita tako, da je vidno polje ob vozilu čim večje in da se obenem še vidi majhen del boka vozila. Os pogleda je v vseh primerih vzporedna s podlago, na kateri vozilo stoji. Nadalje razloži, kako (s katerimi stikali ali vzvodi) se nastavljajo ogledala na izpitnem vozilu.

10.2 Pokažite, kje v vozilu so varnostni trikotnik, prva pomoč in rezervno kolo (če ga vozilo ima, sicer povejte, kaj ga nadomešča).

Kandidat pokaže, kje v izpitnem vozilu se navedena oprema nahaja. Če ima vozilo rezervno kolo, pove, ali je normalnih dimenzij ali je le zasilno. Če rezervnega kolesa nima, pove, katera naprava ali pripomoček, ki ga je predvidel izdelovalec vozila, nadomešča rezervno kolo (set za popravilo, run-flat pnevmatike).

11.1 Razložite pomen merilnikov, nameščenih na kontrolni plošči vozila.

Kandidat pokaže in razloži pomen merilnikov, kot so merilnik hitrosti, motornih obratov, temperature hladilne tekočine, količine goriva in drugi merilniki, odvisno od izpitnega vozila.

11.2 Opravite vizualni pregled pnevmatik in povejte, na kaj boste pri tem pozorni.

Kandidat vizualno pregleda pnevmatike in pove, da je pri tem pozoren predvsem na morebitne vidne poškodbe pnevmatik, njihovo neenakomerno obrabo pa tudi na globino žlebov v dezenu ali očitno premajhen polnilni tlak v pnevmatikah.

12.1 Razložite, kako se vklopijo brisalci.

Kandidat pokaže ročico, s katero se vklopijo brisalci, in razloži možne izbire delovanja prednjih in zadnjega brisalca na izpitnem vozilu.

12.2 Pokažite, kako se zaklene in odklene volan.

Kandidat pokaže postopek zaklepanja in odklepanja volana na izpitnem vozilu.

Pripravil: mag. Borut Boc